

SMAKELIJK LEZEN!

**LEERLIJN
KOKEN MET LITERATUUR**

GROEP 1-2

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

BOEKENLIJST

Bij de uitgewerkte lesactiviteiten hebben we met regelmaat gebruik gemaakt van een specifiek boek. Dit boek is mogelijk aanwezig in de bieb op school en/of te lenen via Bibliotheek De Domijnen. Vraag je leesconsulent!

De lesactiviteit is zó gemaakt dat je er ook gemakkelijk een ander boek voor kunt gebruiken. Misschien een die op dat moment beter bij het thema of je groep past.

GROEP 1-2

Taal & Klank	Oh! Een boek vol geluid	Hervé Tullet
Theater		
Kunst-en-Makers	Foutje? Echt niet!	Pieter Koolwijk Linde Faas
Nieuwe Media	Max en de Maximonsters	Maurice Sendak

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

LITERAIRE COMPETENTIES | 1-2

RECEPTIEF (R) | de leerling leert zich openstellen voor culturele uitingen (waarnemen en beleven).

CREËREND (C) | de leerling kan op eigen wijze vormgeven aan zijn ervaring, waarneming, verbeelding en kennis.

REFLECTEREND (RE) | de leerling kan terugkijken op eigen ervaringen, deze interpreteren en er betekenis aan geven.

ANALYSEREND (A) | de leerling kan vanuit een vraag zichzelf en zijn omgeving leren kennen.

RECEPTIEF

De leerling...

1. kan met aandacht luisteren naar het voorlezen van (prenten)boeken.
2. ervaart de betekenis van kleurgebruik, vorm en compositie in (prenten)boeken.
3. ervaart de kracht en schoonheid van een mooi verhaal.
4. komt in aanraking met (prenten)boeken in combinatie met tekenfilm, animatie en luisterboeken.
5. ervaart de poëtische eigenschap van het prentenboekgenre.

CREËREN

De leerling...

1. is in staat (delen van) het verhaal te verbeelden (beeldend - drama).
2. kan in eenvoudige bewoordingen m.b.v. de leerkracht een ander einde verzinnen.
3. vertelt bij het zien van prenten zelf korte verhaaltjes over wat hij ziet.
4. gebruikt informele omschrijvingen voor literaire concepten als personages, plaats, perspectief en fictie.
5. legt met hulp van de leerkracht verbanden tussen verhalen.

REFLECTEREN

De leerling...

1. kan in eenvoudige bewoordingen iets vertellen over personages en gebeurtenissen uit een verhaal.
2. kan een verhaal navertellen aan de hand van illustraties in een prentenboek.
3. leert via ervaringsgesprekken na te denken over een thema.
4. kan vertellen wat het verhaal met hem doet.

ANALYSEREN

De leerling...

1. breidt zijn woordenschat uit en raakt bekend met literaire zinnen.
2. leert door verhalen de wereld om hem heen kennen.

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

CULTURELE COMPETENTIES

REFLECTEREND VERMOGEN (R)

De leerling kan terugkijken op eigen ervaringen, deze interpreteren en er betekenis aan geven.

De leerling ...

1. verwoordt eigen ervaringen en gevoelens in relatie tot de context.
2. bedenkt persoonlijke leervragen.
3. geeft aan wat hij anders en beter kan in relatie tot zijn leervragen.
4. vergelijkt eigen ideeën en werk met die/dat van anderen.
5. benoemt wat ideeën en werk van anderen voor hem betekenen.
6. stelt zich open, vraagt anderen om feedback en tips en gebruikt deze.
7. kan verwoorden wat de waarde van kunst en erfgoed voor hem is.

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

CULTURELE COMPETENTIES

CREËREND VERMOGEN (C)

De leerling kan op eigen wijze vormgeven aan zijn ervaring, waarneming, verbeelding en kennis.

De leerling ...

1. kan zich een voorstelling maken van een gebeurtenis, ervaring of idee en deze uiten.
2. past bewust technieken, vaardigheden en materialen toe binnen eigen werk.
3. kan opgedane kennis toepassen.
4. bedenkt en maakt ontwerpen en/of concepten.
5. bedenkt en realiseert alternatieve oplossingen.
6. geeft op eigen wijze vorm aan ervaringen, emoties en ideeën.

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

CULTURELE COMPETENTIES

ONDERZOEKEND VERMOGEN (O)

De leerling kan vanuit een vraag zichzelf en zijn omgeving leren kennen.

De leerling ...

1. gebruikt actief zijn zintuigen om een object, onderwerp of gebeurtenis te verkennen.
2. experimenteert met verschillende materialen, technieken en begrippen.
3. verkent emoties, ervaringen en ideeën van zichzelf en anderen.
4. stelt vragen aan zichzelf en zijn omgeving.
5. verzamelt, selecteert en maakt kritisch gebruik van verschillende bronnen.
6. gaat door met onderzoeken tot zijn doel bereikt is.
7. werkt de vraag planmatig uit.
8. kan vraag en plan bijstellen op basis van (onverwachte) uitkomsten.

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

KLANKVERHAAL

De leerling ontdekt dat je een verhaal niet alleen met woorden kunt vertellen, maar ook met KLANK, RITME & VOLUME.

DOELGROEP

1-2

DUUR

45 minuten

DISCIPLINE

literatuur, muziek & theater

MATERIALEN

- Prentenboek 'Oh! Een vol geluid' van Hervé Tullet
- Prentenboek zonder tekst (De gele ballon - Charlotte Dematons, Eiland - Mark Janssen)
- Optioneel: grote (vertel)platen uit het boek

1 | LEES VOOR!

Lees het boek Oh! Een boek vol geluid voor. Laat de leerlingen meedoen met de geluiden.

- Wat hoor je met je oren?
- Wat voel je in je lijf?
- Praat er samen over: ontdek, vergelijk, leer van en met elkaar!

2 | GESPREK

Kies een tekstloos prentenboek. Toon één prent of 'lees' het hele boek voor.

- Wat zie je op de prent(en)?
- Welke personages zie je?
- Wat gebeurt er?
- LET OP: het gaat niet om goed of fout. Het gaat om de beleving en eigen betekenisgeving.

3 | SPELEN MET KLANKEN

Lees het boek nogmaals voor, maar nu:

- Met klanken (hoog/laag, snel/langzaam, hard/zacht).
- Door te klappen, stampen, blazen.

Wijs elementen op de prent aan en laat de leerlingen om beurten een klank maken met hun stem en/of lichaam. Stel verwondervragen. Maakt de zon ook geluid? Hoe klinkt de kleur groen? En rood?

REFLECTEER & PRESENTEER

- Wat heb je ontdekt? Laat begrippen als KLANK, RITME & VOLUME bewust terugkomen.
- Wat maakt een klankverhaal anders dan een verhaal met woorden?
- Wat wil je laten horen? Maak eventueel een audio-opname!

LITERAIRE COMPETENTIES

- R1 | R3 | R5
- C3
- RE2 | RE4
- A1 | A2

CULTURELE COMPETENTIES

- R1 | R6
- C1 | C6
- O1 | O3

EXTRA

- Vraag je leesconsulent om inspirerende boekentips.
- Maak een tekening en verklank deze. Plak de tekeningen aan elkaar en je hebt een klasse-klankverhaal!
- Kies een fragment en maak een klankverhaal dat hierbij past.
- Maak gebruik van (alleen) je eigen lijf.
- Maak gebruik van verschillende materialen - denk o.a. aan rijstkorrels in een doosje, zijden doekjes in de wind, houten blokjes.
- Neem (echte) geluiden van buiten op en voeg die toe.
- Speel een klankverhaal op de verteltafel.
- Besteed specifiek aandacht aan KLANK, RITME & VOLUME.
- Neem klankverhalen op en deel met ouders of maak een QR-code voor in de bieb op school.

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

VOEL HET VERHAAL

De leerling ontdekt hoe hij/zij met lichaam, gezicht, stem en gebaren gevoelens en personages uit een verhaal kan uitbeelden.

DOELGROEP

1-2

DUUR

45 minuten

DISCIPLINE

literatuur & theater

MATERIALEN

- Een prentenboek met karakteristieke emoties. Denk o.a. aan Kikker is boos, Mama kwijt of De leeuw in de muis
- Verkleedaccessoires of voorwerpen
- Optioneel: emotiekaartjes en/of sfeermuziek

1 | LEES VOOR!

Lees het prentenboek voor en betrek de leerlingen hier actief bij.

- Beweeg mee (springen, sluipen, zwaaien).
- Maak er geluiden bij (stampen, lachen, blazen, kloppen).
- Laat ze voorspellen of meedenken: Hoe voelt Beer zich? Wat zou jij doen als je zo bang was als Muis?

2 | SPEEL NA!

Kies één herkenbare of emotionele scène. Laat de leerlingen die naspelen, alleen of in groepjes.

- Gebruik eenvoudige verkleedspullen of attributen.
- Leg nadruk op het uitbeelden van gevoelens: blij, boos, bang, verdrietig.
- Laat ze ook voorwerpen of natuur-elementen spelen (de zon, een boom, de wind).
- Geef elke leerling een rol en wissel, zodat de leerlingen verschillende ervaringen opdoen.

3 | HEB JIJ OOK WEL EENS ZOIETS MEEGEMAAKT?

Maak verbinding tussen situaties en gevoelens uit het boek naar eigen ervaringen. Heb jij ook wel eens zoiets meegemaakt, wat heb jij toen gedaan, zou jij net als Kikker doen?

REFLECTEER & PRESENTEER

- Wat voelde je toen je boos/blij/bang speelde?
- Wie of wat vond je het leukst/minst leuk om te spelen?
- Herken je dat gevoel uit het echte leven? Wanneer? En wat deed je toen? Wat kun je leren van Kikker of Muis?

LITERAIRE COMPETENTIES

- R3 | R4
- C1 | C2
- RE3
- A1

CULTURELE COMPETENTIES

- R1 | R6
- C1 | C6
- O1 | O3

EXTRA

- Vraag de leesconsulent om inspirerende boekentips.
- Laat leerlingen in tweetallen een dialoog naspelen. Hoe voelt dit?
- Laat leerlingen een andere oplossing (een ander einde) bedenken en naspelen. Hoe voelt dit? Welke oplossing voelt goed voor jou?
- Oefen het verhaal een aantal keren, maak een echt theater in de klas, nodig ouders uit en treed op!
- Gebruik praktijksituaties en maak een verbinding met het boek. Weet je nog wat Muis toen deed, hé jij lijkt een beetje op Kikker.

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

FOUTJE? ECHT NIET!

De leerling ontdekt dat 'foutjes niet bestaan' en met wat creativiteit om te draaien of op te lossen zijn.

DOELGROEP

1-2

DUUR

2 x 45 minuten

DISCIPLINE

literatuur & beeldend

MATERIALEN

- Prentenboek 'Foutje? Echt niet!' van Pieter Koolwijk en Linde Faas
- Tekenblaadjes
- Inkt of andere dunne verf
- Teken- en versiermateriaal

1 | LEES VOOR & SPREEK NA!

- Lees het prentenboek voor en betrek de leerlingen hier actief bij - denk aan voorlezen met de kamishibai, met vertelplaten op het digibord...
- Ga aansluitend in gesprek met behulp van enkele vraagkaartjes van Chambers (zie kaart).
- Laat vrij denken, er is geen goed of fout. Vraag door!
- Maak van het gesprek 'aantekeningen' - schrijf belangrijke woorden op, teken alles wat niet vergeten mag worden en geef de aantekeningen een duidelijke plek in de klas.

2 | MAAK EEN ONDERDEEL VOOR (IN) HET BOEK

- Ga met behulp van de aantekeningen 'terug naar het boek' - kom samen op verhaal!
- Maak een vlek: HELP! FOUTJE? ECHT NIET!
- Want als ik wil ben ik een! Bedenk samen veel ideeën, waaruit ze een eigen keuze kunnen maken.
- Maak een eigen keuze - ik maak van mijn vlek een!
- En die beleeft ook een avontuur: vertel en schrijf bij (taaltekening).
- Plak alle avonturen van de klas achter elkaar en je hebt een nieuw boek.

REFLECTEER & PRESENTEER

- Wat heb je over jezelf ontdekt? Kun jij veel bedenken of nog niet zo veel? Kun je steeds iets anders bedenken?
- Maak jij wel eens een foutje? Hoe draai jij dat om? Maak de verbinding naar praktijksituaties.
- Vertel je eigen verhaal aan de anderen.

LITERAIRE COMPETENTIES

- R1
- C1 | C2
- RE3
- A1

CULTURELE COMPETENTIES

- R1 | R6
- C1 | C6
- O1 | O3

EXTRA

- Maak letterlijk een nieuw boek: plak alle verhalen achter elkaar en zet het boek (klapper) in de bieb op school!
- Hang alle kunstwerken op in de bieb op school.
- Ga in gesprek over wat je op de kunstwerken ziet.
- Gebruik de kunstwerken om anderen te inspireren het boek te lezen!
- Nodig ouders uit - laat de leerlingen vertellen over hun taaltekening of lees het nieuwe boek samen voor.
- Neem de verhalen tijdens het vertellen of voorlezen op (maak een audio-opname met je telefoon). Luister daarna samen nog eens naar het verhaal of deel de opname.

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

VRAAGKAARTJES

**'We weten pas wat we denken als we het onszelf horen zeggen'.
(Aidan Chambers).**

Aiden Chambers onderscheidt drie vraagrubrieken (A-B-C) en vragen bij gedichten (D).

- Rubriek A | eerste reacties
- Rubriek B | praten over de inhoud van het verhaal
- Rubriek C | praten over stijl en compositie, genre en auteur

Bij deze activiteit maken we gebruik van rubriek A | voor meer zie:

<https://dyslexiecentraal.nl/sites/default/files/media/document/2020-12/Vragenspel-van-Chambers.pdf>

RUBRIEK A | EERSTE REACTIES

1. Wat vind je bijzonder aan dit verhaal?
2. Wat vind je raar?
3. Wat vind je moeilijk?
4. Wat snap je niet?
5. Welk patroon ontdek je?
6. Wat vind je grappig?
7. Zit er iets in wat volgens jou niet klopt?
8. Is er een stuk dat je vervelend vond?
9. Heb je zelf wel eens zoiets meegemaakt?
10. Herken je iets uit andere boeken? Weet je nog welk boek?

Licht toe, leg uit en vraag door!

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

MAX EN DE MAXIMONSTERS

De leerling ontdekt dat je naar aanleiding van een boek of verhaal eigen beelden kunt vormen én maken (fotograferen).

DOELGROEP

1-2

DUUR

2 x 45 minuten

DISCIPLINE

literatuur & nieuwe media

MATERIALEN

- Prentenboek "Max en de Maximonsters" van Maurice Sendak
- Verzamel samen natuurlijke materialen
- Wit papier als achtergrond
- Telefoon of chromebook om foto's mee te maken

1 | LEES VOOR & ONTDEK DE MONSTERS MET JE ZINTUIGEN!

- Lees het prentenboek voor en betrek de leerlingen hier actief bij - denk aan voorlezen met de kamishibai, met vertelplaten op het digibord....
- Kies een specifieke prent uit en bespreek deze - wat maakt dit monster een monster?
- Bekijk deze samen goed - gebruik alle zintuigen (wat zie je - wat ruik je - wat voel je - wat hoor je?).
- Verzamel natuurlijke materialen (takjes, blaadjes, stenen, schelpen, bloemetjes,) en bewaar alles op een vaste plek.

2 | MAAK EEN MONSTERFOTO.....

- Maak een MONSTERLIJKE MONSTERfoto van jezelf en print die uit (denk aan 'wat maakt dit monster een monster).
- Leg je monsterfoto op een groot wit blad en leg de natuurlijke materialen op een spannende, angstaanjagende manier op je blad. Maak jezelf zo monsterachtig mogelijk...!
- Klaar? Maak een foto van bovenaf en print die uit!

REFLECTEER & PRESENTEER

- Wat heb je over jezelf ontdekt? Kun jij veel bedenken of nog niet zo veel? Kun je steeds iets anders bedenken?
- Wat vind je van jezelf 'als monster'?
- Lukte het om een monsterlijk mooie compositie te maken?

LITERAIRE COMPETENTIES

- R1 | R2
- C1 | C2
- RE1
- A1

CULTURELE COMPETENTIES

- R6
- C1 | C2 | C6
- O1 | O2 | O3

EXTRA

- Maak een verhaal bij je monsterfoto – vertel en schrijf erbij!
- Maak een boek van alle monsterfoto's.
- Maak een boek van alle verhalen.
- Doe hetzelfde met een VRIENDELIJKE MONSTERfoto – werk met tegenstellingen | of maak een verdrietige, bange, verliefde MONSTERfoto.
- Maak een tableau vivant met behulp van de foto's.
- Beeld uit! Herken je de foto?
- Maak een paspoort bij je monsterfoto | naam – woonplek – favoriete eten – favoriete sport – waar ben je goed in?

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...

© augustus 2025

Ontwikkeld in opdracht van

Ontwikkeld door:

EN ZE LEESDEN NOG LANG EN GELUKKIG...